

DOSSIER
EDUCACIÓ
I MEDIACIÓ

TEMPORADA
2023 - 2024

PRESENTACIÓ

UUNNNNAAAAEELLLLVOOTTTDSR
Així disperses les lletres,
¿qui diria que poden ser agrupades
perquè es llegeixi la frase:

Un anell al voltant d'un astre?

Joan Brossa, "Poema", *Cent per tant*

Joan Brossa, amb aquest poema, ens interpel·la a jugar i modificar l'ordre de la realitat i del llenguatge. Amb unes lletres i un paper podem jugar a construir noves frases, nous significats, a fer-nos nostre l'univers.

Aquesta temporada a la Brossa la premissa és el joc, un joc que no deixa indiferent, que t'obliga a moure't, a ballar, a experimentar, a transformar-te. És plena de verbs que et mouen a fer coses, a traçar camins propis i a fer-te teva tota la programació. De la mateixa manera, l'oferta educativa és com un taulell de joc per jugar amb les teves pròpies normes.

Des d'aquest punt de partida us presentem el programa educatiu amb les activitats escolars, els projectes de curs i les formacions per a docents que oferirem durant el curs 2023-2024. Explora, arrisca't i transforma les aules!

ÍNDEX

L'oferta permanent. El fora.....	pàg. 5
Les tres edats de Joan Brossa. P5 i primer cicle de primària	
Imatge, paraula i acció! Cicle mitjà i superior de primària	
L'esperit del carnaval. Cicle superior de primària i primer cicle d'ESO	
Dau al Brossa. Segon cicle d'ESO i Batxillerat	
L'oferta permanent. El dins.....	pàg. 10
Descobrir a Joan Brossa. Educació Primària	
Visita performativa “Carles Santos”. Educació Secundària	
La mirada creadora. Segon cicle d'ESO i Batxillerat	
Cadenes poètiques en moviment. Activitat per a tots els nivells educatius	
Projectes de curs	pàg. 15
Variacions. Programa propi d'itineraris artístics	
En Residència. Artistes als instituts de Barcelona	
Formació per a docents.....	pàg. 16
Càpsules indisciplinades. Apunts per a la recerca i la creació contemporània	
Càpsules Brossa. La saviesa de l'arrel	

L'OFERTA PERMANENT

La nostra oferta d'activitats i tallers sobre Joan Brossa i creació contemporània passen entre el fora i el dins de la Fundació Joan Brossa, doncs, igual que el poeta, la seva obra la trobem tant al museu com al carrer. Consulta aquí totes les nostres activitats i tallers, ordenades per nivell educatiu.

A FORA. ITINERARIS URBANS I ACTIVITATS A L'AIRE LLIURE

A través d'aquesta oferta educativa us proposem acostar-vos als llocs de referència i d'inspiració del poeta, mitjançant la paraula i l'acció, així com als seus interessos, amistats i al context històric i cultural en què va desenvolupar la seva trajectòria artística. En aquests espais viurem una experiència que ens acostarà al procés creatiu de Joan Brossa.

La metodologia emprada en aquestes activitats serà la de la descoberta activa i la interacció constant entre els alumnes i l'educador. En tots els casos, es tracta de propostes introductòries que permeten tenir un primer contacte amb l'obra del poeta.

Horaris de realització: de dilluns a divendres, dintre de l'horari escolar. Caldrà respectar els horaris dels establiments que es visitin durant el recorregut a l'hora de reservar l'activitat.

LES TRES EDATS DE BROSSA.

P5 I 1R CICLE DE PRIMÀRIA

→ ACTIVITAT A LAIRE LLIURE

Activitat a l'aire lliure per tal de conèixer, de forma lúdica i performativa, el primer poema urbà realitzat per Joan Brossa: 'Poema visual transitable en tres temps'. Mitjançant un viatge per les tres edats del poeta i resseguint els tres temps del poema, l'alumnat penetrarà en l'univers de les lletres i s'apoderarà de les formes del llenguatge.

Objectius:

- Descobrir l'obra i la personalitat del poeta d'una forma lúdica.
- Identificar les lletres i els signes de puntuació.
- Reflexionar sobre el llenguatge, la vida i la poesia.
- Gaudir de les experiències poètiques i eixamplar els coneixements sobre poesia.

Lloc: Velòdrom d'Horta ("Poema visual transitable en tres temps")

Durada: 1h i 15m

Preu/alumne: 4€ + IVA

Número màxim d'alumnes: es podran fer fins a dues activitats de forma simultània, amb dos educadors diferents. Entre un grup i el següent hi haurà 15 minuts de diferència.

IMATGE, PARAULA I ACCIÓ!

CICLE MITJÀ I SUPERIOR DE PRIMÀRIA

→ ACTIVITAT A LAIRE LLIURE

Activitat a l'aire lliure concebuda en forma de gimcana dirigida per tal que l'alumnat descobreixi la poesia de Brossa des d'un posicionament obert que permeti aprendre a mirar el món d'una altra manera i transformar la realitat des de l'acció poètica.

Objectius:

- Descobrir l'obra i la personalitat del poeta d'una forma lúdica.
- Identificar els diferents gèneres poètics de l'obra brossiana.
- Crear, interpretar i experimentar amb la poesia escènica i sonora.
- Gaudir de les experiències poètiques i eixamplar els coneixements sobre poesia.
- Promoure la capacitat creativa de l'alumnat a partir de l'obra de Joan Brossa.

Lloc: Jardins de Joan Brossa (Montjuïc)

Durada: 1h i 30m.

Preu/alumne: 4€ + IVA

Número màxim d'alumnes: es podran fer fins a dues activitats de forma simultània, amb dos educadors diferents.

L'ESPERIT DEL CARNAVAL

CICLE SUPERIOR DE PRIMÀRIA I
PRIMER CICLE D'ESO

→ ITINERARI URBÀ

Itinerari urbà estructurat a partir d'un tauler brossià que representa el joc de l'oca amb la voluntat que l'alumnat transiti per tres espais clau del centre de Barcelona: el poema corpori 'Bàrcino', l'escenari urbà d'Allada Vermell i la seu de la Fundació Joan Brossa. La superació de diferents reptes poètics marcats per la voluntat de l'atzar i del dau farà que l'alumnat connecti amb el joc poètic del llenguatge.

Objectius:

- Identificar els diferents gèneres poètics de l'obra brossiana.
- Conèixer alguns dels temes més recurrents en l'obra del poeta.
- Endinsar-se en l'univers creatiu brossià.
- Gaudir de la poesia en el sentit més ampli del terme.
- Mostrar sensibilitat envers l'acte creatiu.
- Establir un diàleg creatiu obert amb els companys.

Lloc: Ciutat Vella

Durada: 2h.

Preu/alumne: 4€ + IVA

Número màxim d'alumnes: es podran fer fins a dues activitats de forma simultània, amb dos educadors diferents.

→ ITINERARI URBÀ

Dau al Brossa és un itinerari urbà que connecta l'alumnat amb la segona avantguarda catalana i la postguerra a partir de la descoberta dels espais creatius i de la manera de fer de Brossa. La cocreació i l'activació de la mirada poètica de l'entorn seran els fils conductors a l'hora de resseguir les passes del poeta, tot conclouent l'activitat amb l'elaboració col·lectiva d'un fanzine que reculli tota l'experiència.

Objectius:

- Conèixer el context històric i artístic en què va viure Brossa.
- Identificar els diferents gèneres poètics de l'obra brossiana.
- Descobrir el procés creatiu del poeta i el seu entorn més proper.
- Comentar i interpretar les obres que s'observaran durant el recorregut.
- Establir un diàleg obert a la reflexió amb els participants.

Lloc: Sant Gervasi

Durada: 2h.

Preu/alumne: 4€ + IVA

Número màxim d'alumnes: es podran fer fins a dues activitats de forma simultània, amb dos educadors diferents.

A DINS. TALLERS CREATIUS SOBRE JOAN BROSSA I CREATIVITAT CONTEMPORÀNIA

A través de tallers i visites guiades a la Fundació, a la Filmoteca de Catalunya i a l'aula, us proposem una aproximació a l'obra del poeta en clau reflexiva, creativa i interactiva. Aquests tallers permeten investigar processos creatius amb els alumnes i entendre la poesia des d'un punt de vista transversal i polièdric que generi nous llenguatges expressius i noves formes de comunicació.

Horaris de realització: de dilluns a divendres, dintre de l'horari escolar.

DESCOBRIR A BROSSA

EDUCACIÓ PRIMÀRIA

→ VISITA PERFORMATIVA

L'octubre de 2023 inaugurarem l'espai de visita permanent sobre Joan Brossa i la seva obra poètica, visual i escènica. *Joan Brossa. La sensació mental d'una felicitat completa*, comissariada per l'Anna Llopis, serà una exposició en clau divulgativa per descobrir les diferents etapes de la seva vida i els seus principals referents creatius. Les escoles podreu veure algunes de les obres més representatives del poeta, tot reflexionant sobre les formes d'observar, d'interpretar i de fer art. La visita anirà acompanyada d'una dinàmica creativa al voltant de la poesia brossiana. La informació completa de l'activitat estarà disponible a partir d'octubre de 2023.

Objectius:

- Descobrir la vida i l'obra de Joan Brossa en clau divulgativa i lúdica.
- Apreciar com els artistes conceben i produeixen objectes i imatges a partir del que saben i imaginem.
- Expressar oralment idees, emocions i vivències.
- Experimentar amb les qualitats visuals i plàstiques dels materials que inspiren al poeta.

Lloc: Fundació Joan Brossa. Centre de les Arts Lliures

Durada: 1h i 30 m.

Preu/alumne: 4€ + IVA

Número màxim d'alumnes: es podran fer fins a dues visites de forma simultània, amb dos educadors diferents. Entre una visita i l'altra hi haurà un marge de 30 minuts.

VISITA PERFORMATIVA “CARLES SANTOS” EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

→ VISITA PERFORMATIVA

“Carles Santos (1940 - 2017) és un autor inclassificable. La seva obra aconsegueix, a través de la música, expandir-se cap a múltiples formats i llenguatges artístics. La transdisciplinarietat va ser la base de la seva pràctica i pensament, i avui el seu llegat continua fascinant-nos per la immensa llibertat creativa que transmet.

L'any 2024 es convida l'obra polièdrica de Santos a la Fundació Joan Brossa - Centre de les Arts Lliures. Per fer-ho possible, treballarem en la preparació d'una exposició que permeti conèixer, recordar i aprofundir en la seva figura, resseguir les etapes fonamentals de les seves produccions, i també posar a la llum una sèrie de materials inèdits. De l'aiguabarreig de les diferents idees i accions que sorgeixin es teixirà un programa de visites guiades en clau educativa que convidi a les noves generacions a dialogar amb Santos i la música experimental. Cadascú des de la seva mirada.”

Ona Balló, curadora de l'exposició

Objectius:

- Descobrir la vida i obra de Carles Santos i la seva relació amb la poesia i la performance.
- Comprendre formes alternatives de representació escènica: la performance, el happening, el videoteatre...
- Aproximar-se a la música experimental mitjançant l'escolta i el debat entorn la dimensió expressiva i estètica de l'art.

Lloc: Fundació Joan Brossa. Centre de les Arts Lliures

Durada: 1h i 30 m.

Preu/alumne: 4€ + IVA

Número màxim d'alumnes: es podran fer fins a dues visites de forma simultània, amb dos educadors diferents. Entre una visita i l'altra hi haurà un marge de 30 minuts.

Nota: Activitat disponible a partir de març de 2024.

LA MIRADA CREADORA

SEGON CICLE D'ESO I BATXILLERAT

→ TALLER CREATIU

Descoberta de l'univers creatiu brossià per mitjà del visionat de la pel·lícula *Foc al càntir*, dirigida per Frederic Amat a partir d'un guió escrit per Joan Brossa, i creació d'una petita acció que respiri poesia, que activi la mirada poètica i que recreï aquest univers amb els nostres mediadors. Aquesta activitat es pot fer o bé a la Filmoteca de Catalunya, a una de les sales de cinema, o bé a l'aula, amb els recursos pedagògics necessaris que es proporcionaran des de la Fundació Joan Brossa.

Objectius:

- Conèixer el context històric en què va viure Joan Brossa.
- Descobrir el vessant de guionista de Brossa.
- Analitzar el lligam existent entre poesia i cinema.
- Entendre la poesia de Brossa com un canvi de codi.
- Comprendre la importància que té el cinema a l'hora de mirar el nostre entorn.
- Establir un diàleg obert a partir de la creativitat i del raonament.
- Mostrar sensibilitat envers la creació poètica i artística

Lloc. Filmoteca de Catalunya / Centre educatiu

Durada. 2h

Preu/alumne. 3€ + IVA

Número màxim d'alumnes: fins a 60 alumnes de forma conjunta.

CADENES POÈTIQUES EN MOVIMENT

DE PRIMÀRIA FINS A BATXILLERAT

→ TALLER CREATIU

Taller de creació poètica, en forma de material itinerant amb una guia didàctica autogestionable, amb la voluntat d'acostar el llenguatge poètic des de la interdisciplinarietat a l'alumnat i de gaudir-ne dels processos creatius.

Objectius:

- Entrar en diàleg amb creadors vius i establir vincles de treball i processos creatius conjunts.
- Treballar la pràctica poètica des d'un punt de vista transversal.
- Promoure la capacitat creativa de l'alumnat a partir de l'obra de Joan Brossa.
- Formar i sentir-se part d'un procés creatiu col·lectiu en transformació permanent.
- Gaudir de les experiències poètiques i eixamplar els coneixements sobre poesia.

Lloc: Centre educatiu.

Durada: Variable en funció de la proposta.

Preu/alumne: 75€ + IVA

Número màxim d'alumnes: Grup-classe.

PROJECTES DE CURS

VARIACIONS

Aprendre és variar, transformar, reinterpretar. Aprendre és repetir diferent, reinventar, imaginar noves maneres de fer, tot coneixent-ne, o no, les influències d'aquests actes. D'aquesta manera, "Variacions" pretén ser un disparador d'idees i metodologies a càrrec d'artistes residents i col·laboradors de la Fundació Joan Brossa – Centre de les Arts Lliures, que treballaran amb una escola de primària o secundària duent a terme propostes híbrides entre l'art i la pedagogia, tot servint d'acompanyament a l'equip docent així com vinculant les accions a la programació de la Brossa de cada temporada.

"Variacions" és un programa que proposa tres itineraris artístics: Variacions Visuals (poesia visual), Variacions Poesia (poesia escrita i oral) i Variacions Arts en Viu (poesia d'acció), a partir dels quals es dissenyen projectes adaptats a les necessitats de cada centre educatiu. És un programa gratuït, amb vocació transformadora, que pretén acostar les pràctiques artístiques contemporànies al món educatiu, fent accessibles els seus llenguatges. Una forma, doncs, de portar l'art a les aules, així com d'acostar les noves pedagogies al museu, i nodrir als artistes, a l'equip intern i a la programació dels processos creatius que sorgeixen de cada projecte. L'objectiu? Formar-nos transversalment a partir de tots els aprenentatges i coneixements implicats, amb professors, mediadors, alumnes i artistes.

VARIAR, VOLTAR, VEÏNAR

Variar, voltar, veïnar és un projecte artístic col·laboratiu, pedagògic i comunitari dirigit principalment a infants i famílies del barri de Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera. La proposta forma part del programa “Variacions”, en l’itinerari d’Arts En Viu, i es tracta d’una co-creació entre l’Aimar Pérez Galí, la companyia AURORA PA’LANTE, la Fundació Joan Brossa i el Casal de Barri Pou de la Figuera, que treballaran estretament amb la comunitat de l’escola Cervantes, un Centre d’Alta Complexitat, amb un alt nombre d’alumnes en situació de vulnerabilitat per les característiques socioeconòmiques i culturals de les famílies.

És un projecte de dansa i poesia guiat per l’Aimar Perez Galí i la companyia AURORA PA’LANTE; l’acompanyament artístic i de gestió de la Fundació Joan Brossa i del Casal de Barri Pou de la Figuera; i la participació de mediadors artístics i urbanistes que la majoria treballen a la zona d’actuació, concretament amb el mediador i artista Ricardo Pérez-Hita i el seguiment i l’avaluació del col·lectiu d’urbanisme feminista Col·lectiu Punt 6. L’objectiu del projecte és el d’establir vincles i reforçar la cohesió social entre l’alumnat i les famílies de Cervantes a través del cos i del moviment, entenent-los com llocs d’experimentació i eines per desenvolupar la identitat, pròpia i col·lectiva. La metodologia artística del projecte és participativa, i s’orienta a teixir les relacions entre el llenguatge, el cos i l’entorn mitjançant activitats que treballen la consciència sintàctica, a través del cos que balla.

Alhora, se li suma un treball de generar estratègies d’ocupació artística que resignifiquin els espais públics i els equipaments culturals i educatius del barri, per tal de que aquest treball amb el cos i la identitat desbordi cap a la comunitat de veïnes i veïns i es pugui replicar en altres contextos.

Aquest programa posa el focus en un centre educatiu i la seva AFA per ser un espai privilegiat per a l’experimentació i la innovació, però també perquè els centres educatius del barri de Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera són llocs que pateixen de forma molt explícita les conseqüències de la segregació, les desigualtats socials i la gentrificació. A més a més, el districte de Ciutat Vella és un dels districtes amb més dificultats per garantir el dret a l’educació i el màxim desenvolupament en igualtat d’oportunitats.

L’objectiu final del projecte és el de generar una mostra escènica en format taller-espectacle, en co-creació amb l’escola, i una publicació que reculli el procés i proposi eines pedagògiques-artístiques per a que, posteriorment, itineri a altres equipaments i centres educatius del barri i d’arreu.

EN RESIDÈNCIA

Durant la temporada 2023-2024 formarem part, per segon cop, d'Artistes En Residència als Instituts de Barcelona, un projecte de l'ICUB i el CEB que té l'objectiu d'introduir la creació contemporània als centres públics d'educació secundària per mitjà d'un contacte directe d'un artista amb els alumnes. En Residència, ideat en cooperació amb l'Associació A Bao A Qu, proposa als artistes que concebin una obra específicament pensada per ser duta a terme juntament amb un grup d'estudiants d'educació secundària obligatòria (ESO). Al llarg de tot el curs i dins l'horari lectiu, els alumnes participen en la seva concepció i realització.

L'artista que conduirà el procés creatiu serà Júlia Barbany, actriu i creadora d'escena híbrida que situa el seu treball en la ironia i els límits de la performativitat que denomina com a "blana". La improvisació, els usos de l'humor, la teoria a partir del cos i l'objecte són alguns dels elements clau de la seva pràctica.

Què vol dir actuar/interpretar? Què vol dir la presència escènica? Quins són els elements que determinen que allò que fem és o no real? No vivim constantment en un interpretar-nos a nosaltres mateixos? És ètic actuar com si fos un altre? Partint d'aquestes preguntes li interessa plantejar una investigació amb les alumnes sobre la idea de la interpretació i el personatge des d'un punt de vista humorístic i surrealista.

Per segon any consecutiu treballarem amb l'alumnat de l'Institut Escola Eixample, amb els professors Marta Arteaga i Joan Rafart com a figures de referència durant el procés.

A final de curs presentarem la mostra a un dels espais del Centre de les Arts Lliures.

CÀPSULES BROSSA. LA SAVIESA DE L'ARREL

“Càpsules Brossa. La saviesa de l'arrel” és una activitat formativa vinculada al programa públic de l'exposició permanent *Joan Brossa. La sensació mental d'una felicitat completa*, comissariada per Anna Llopis. L'objectiu d'aquesta formació és mostrar el conjunt de la producció del poeta amb la finalitat d'aprofundir en la globalitat de la seva obra i de fomentar el desenvolupament de projectes creatius i reflexius a l'aula. A partir de diferents sessions de caràcter temàtic i experimental, guiades per professionals del món de l'art i l'educació experts en Joan Brossa, els docents aniran articulant un projecte multidisciplinari que després podran desenvolupar a l'aula.

Les càpsules s'organitzaran a partir d'apunts teòrics sobre les diferents aproximacions disciplinars a Joan Brossa, complementant-se amb dinàmiques pràctiques que permetin als docents traçar ponts i traduir coneixements per aplicar-los després a l'aula amb els seus alumnes.

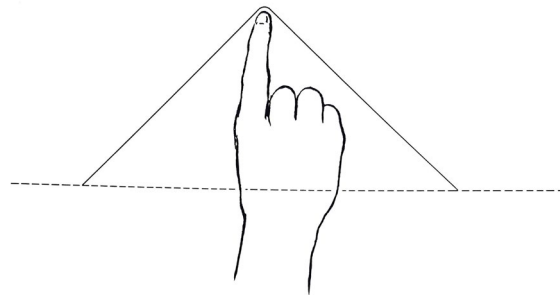
Programa complet:

15 de novembre, 17:30 h a 19:30 h. Visita guiada amb la comissària Anna Llopis a l'exposició permanent “Joan Brossa. La sensació mental d'una felicitat completa.

20 de novembre, de 17:30 h a 19h:30 h. Taller sobre Brossa i la poesia visual a càrrec de l'artista Mar Reykjavik.

22 de novembre, de 17:30 h a 19h:30 h. Taller sobre Brossa i la poesia escrita amb Josep Pedrals.

29 de novembre, de 17:30 h a 19h:30 h. Taller sobre Brossa i pedagogia amb el col·lectiu 3Art (Dimas Fàbregas, Marco Fragoso i Toni Vila).

FORMACIÓ PER A DOCENTS

CÀPSULES INDISCIPLINADES. APUNTS PER A LA RECERCA I LA CREACIÓ CONTEMPORÀNIA

Per tercer any consecutiu presentem la formació per a docents 'Càpsules indisciplinades. Apunts per a la recerca i la creació contemporània'. Aquesta formació s'adreça a docents, mediadores i agents educatives que tinguin interès a treballar la creativitat brossiana entesa des de la creació contemporània i col·lectiva, com a eines d'emancipació intel·lectual.

Cada càpsula està dinamitzada per un artista o col·lectiu artístic que col·labora amb la Brossa a la temporada d'enguany. "Càpsules indisciplinades" es converteix així en un espai d'experimentació, lúdic, creatiu i indisciplinat, tant per als artistes com per als docents, perquè intercanviïn coneixements i s'acostin a la pràctica de l'art des d'un vessant pedagògic i emancipador.

El curs es durà a terme entre els mesos de febrer i maig de 2024. El programa complet estarà disponible a partir de desembre de 2023.

Contacte per a reserves:
educacio@fundaciojoanbrossa.cat

Altres consultes sobre el projecte educatiu:
sgali@fundaciojoanbrossa.cat

Fundació Joan Brossa - Centre de les Arts Lliures
C/Flassaders, 40, 08003 Barcelona
93 458 99 94

